

2011-03-03

Dnr 44-2010:4161

Beslut

efter tillsyn i den fristående grundskolan
Fridhems skola i Örebro

Fridhems friskolas ekonomiska förening
Hidingsta
705 95 Örebro

Tillsyn i den fristående grundskolan Fridhems skola

Förskoleklass
Grundskola, årskurs 1-5

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. En bedömning har gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Granskningen kan dock inte ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan.

Inspektionen av Fridhems skola visar att skolan präglas av en småskalig miljö som skapar trygghet och ger goda förutsättningar för studiero. Rektorn behöver dock utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete där kunskapsresultat och måluppfyllelse i alla ämnen sammanställs och där sammanställningarna läggs som grund för en kvalitativ uppföljning och analys av undervisningen. Rektorn behöver också i ökad utsträckning försäkra sig om att undervisningen omfattar samtliga mål i alla ämnen.

Skolinspektionen noterar att rektorn har påbörjat ett arbete för att förbättra de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen. Det är angeläget att detta arbete fullföljs.

Nedan redovisas dels där det finns sådana brister i verksamheten att den snarast måste åtgärdas, dels vad som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Skolinspektionen har i tillsynen av Fridhems skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Rektorn har inte säkerställt att lärarnas undervisning utgår ifrån och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen (9 kap. 2 § skollagen).
- Rektorn har inte sett till att skolans kunskapsresultat följts upp och utvärderats (9 kap. 2 § skollagen jämfört med 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektor har inte sett till att lärarna gett skriftliga omdömen om elevernas kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleverna undervisas i (1a kap. 8 § förordningen för fristående skolor, Lpf 94).

- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte till alla delar författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen och 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Fridhems friskolas ekonomiska förening behöver vidta åtgärder för att stärka sin ekonomi (9 kap. 2 § skollagen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Fridhems skola skolan identifierat följande förbättringsområden som ska åtgärdas

- På skolan finns lärare som undervisar i hem- och konsumentkunskap och bild trots att de saknar utbildning i ämnet (9 kap. 16 b § skollagen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Huvudman och rektor har ansvar för att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 28 maj 2011.

Fridhems skola har inte sammanställt skolans resultat i förhållande till de nationella målen i respektive ämne. Vid uppföljningen av detta skolbeslut kommer en sådan sammanställning att begäras.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ewa Pettersson, utredare Lena Stadler, undervisningsråd Ewa Hallberg samt avdelningsjurist Carin Holtz.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Fredrik Bonander
Utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av Fridhems skola
Bilaga 2	Bedömningar och motiveringar för Fridhems skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Örebro kommun under läsåret 2010/11. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Fridhems skola den 2 februari.

Huvudmannen för Fridhems skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister och förbättringsområden. Tidpunkt för detta anges i beslutet.

Fridhems skola granskades vid det här inspektionstillfället med en tillsynsmodell som innebär att granskningsfokus i huvudsak är riktat mot skolans ledningsfunktion och de rutiner som skolan ska ha för att säkerställa att eleverna har tillgång till en utbildning i enlighet med nationella krav.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den **1 juli 2011**. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från huvudmannen och skolan, dels den information som samlats in under besöket, då representant för huvudmannen och rektorn intervjuades. Även annan information skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Örebro kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet och tagit del av rapport (dnr 89/2009 Barn och utbildning Örebro) från insynsbesöket.

Huvudmannen har tagit del av och getts möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Fridhems skola

Tabell 1: Antal elever i Fridhems skola

Fridhems skola	Antal elever
Förskoleklass	4
Grundskola, årskurs 1-5	31

Källa: Skolans egna uppgifter, 2011-02-02

Fridhems friskola ligger i Hidingsta som är beläget söder om Örebro tätort. Huvudman är Fridhems friskolas ekonomiska förening. Skolan bedriver förskoleklass och grundskoleverksamhet i årskurs 1-5 uppdelad på klass 1, 2-3 och 4-5.

Verksamheten leds av en rektor. Lärarna och fritidshemspersonalen är organiserade i ett arbetslag. Skolan har också organiserat en trygghetsgrupp och ett elevhälsoteam.

Skolverket godkände Fridhems skola som en fristående grundskola för årskurserna 1–5 genom beslut (1996:0680) den 26 november år 1996. Enligt godkännandet uppfyller skolan villkoren enligt 9 kap. 2 § skollagen och har därmed rätt till bidrag. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94. Fridhems friskolas ekonomiska förening erhöll godkännande av och rätt till bidrag för en fristående förskoleklass i anslutning till den fristående grundskolan Fridhems skola genom beslut (2005:1522) den 13 maj 2005.

Huvudman för skolan är Fridhems friskolas ekonomiska förening med organisationsnummer 769601-4781.

Föreningen organiserar även förskole- och fritidshemsverksamhet. Örebro kommun har ansvar för tillsynen av dessa verksamheter, varför detta beslut inte omfattar dessa verksamheter.

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skola

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

På skolan finns lärare som undervisar i hem- och konsumentkunskap och bild trots att de saknar utbildning i ämnet.

Författningsstöd:

9 kap. 16 b § skollagen

Motivering:

Samtliga elever på skolan får all sin undervisning i hem- och konsumentkunskap och bild av lärare som inte har utbildning avsedd för undervisning i dessa ämnen. Skolan har få elever och därmed få anställa lärare. Därmed är det svårt att ha anställda lärare med kompetens i samtliga ämnen. Skolan har inte försökt att anställa personal som har utbildning i ämnena utan försöker istället att på olika sätt utbilda och kompetensutveckla befintlig personal.

Bedömning:

Rektorn har inte säkerställt att lärarnas undervisning utgår ifrån och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Motivering:

Rektorn uppger att undervisningen i de naturorienterande ämnena utgår ifrån teman inom ramen för NTA (Natur och teknik för alla) utan att det ges kompletterande undervisning i kemi och fysik. Rektorn är medveten om att denna undervisning inte omfattar alla mål att uppnå i kemi och fysik.

I ämnet hem- och konsumentkunskap bedrivs undervisningen av lärare som inte har utbildning för ämnet. Rektorn har inte sett till att det ges stöd från lärare med utbildning i ämnet.

Bedömningsområde: Uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn har inte sett till att skolans kunskapsresultat följts upp och utvärderats.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen jämfört med Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

I skolan saknas sammanställningar av elevernas kunskapsresultat i flera ämnen. Sådana sammanställningar är viktiga för att skolan ska kunna analysera och utvärdera elevernas och skolans resultat i förhållande till de nationella målen.

Bedömning:

Rektor har inte sett till att lärarna gett skriftliga omdömen om elevernas kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleverna undervisas i.

Författningsstöd:

1a kap. 8 § förordningen för fristående skolor

Motivering:

För eleverna i årskurs 4–5 saknas skriftliga omdömen av elevernas kunskapsutveckling i hem- och konsumentkunskap. Eleverna ges också skriftliga omdömen samlat för ämnen inom det naturorienterande blocket.

Inom det naturorienterande blocket ska lärarna ge skriftliga omdömen i varje ämne som eleven får undervisning i. Om skolan bedriver en undervisning som är ämnesövergripande kan omdömen ges i ämnesblocket för de lägre årskurserna (årskurs 1–3).

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte till alla delar författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen och 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Fridhems skola har en plan mot kränkande behandling kallad trygghetsplan. Planen innehåller inte en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder genomförts. Skolans elever har inte medverkat vid upprättandet av planen.

Huvudområde: Stabilitet**Bedömning:**

Fridhems friskolas ekonomiska förening behöver vidta åtgärder för att stärka sin ekonomi.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Motivering:

En förutsättning för en stabil verksamhet är en sund ekonomi. Den presenterade årsredovisningen för Fridhems friskolas ekonomiska förening för åren 2008-2009 samt 2009-2010 visar på ekonomiska underskott och en förhållandevis liten kapitalreserv. Det finns inte någon hög tillströmning av elever de närmaste åren, t.ex. går fyra elever för närvarande i skolans förskoleklass. Rektorn bekräftar också att skolan har ekonomiska bekymmer. Huvudmannen måste vidta åtgärder så att skolans ekonomi stärks så att eleverna kan garanteras undervisning i ett långsiktigt perspektiv.